132384 ـ آیا شنیدن رُقیهٔ ضبط شده، درخواست رُقیه به شمار می‌آید؟

سوال

آیا شنیدن رُقیه از روی گوشی در لفظ کسانی که درخواست رقیه می‌کنند وارد می‌شود؟ یا تنها کسی که به نزد راقی می‌رود از این زمره به حساب می‌آید؟ چنان‌که در حدیث آمده: هفتاد هزار تن از امت من بدون حساب وارد بهشت می‌شوند، آنان کسانی هستند که درخواست رقیه نمی‌کنند و چیزی را شوم نمی‌دانند و داغ نمی‌کنند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

مسلم (۲۱۸) از عِمران بن حُصَین ـ رضی الله عنه ـ روایت کرده که پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: از امت من هفتاد هزار تن بدون حساب وارد بهشت می‌شوند. گفتند: آنان چه کسانی هستند ای رسول خدا؟ فرمود: آنان کسانی هستند که درخواست رُقیه نمی‌کنند و شوم انگاری نمی‌کنند و داغ نمی‌کنند و بر پروردگار خود توکل می‌کنند.

و نزد مسلم (۲۲۰) از ابن عباس ـ رضی الله عنهما ـ روایت شده که لا یرقون (رقیه نمی‌کنند) که علما بر این لفظ چنین حکم کرده‌اند که وهم و اشتباهی از سوی راوی است و درست لا یَستَرقون (درخواست رقیه نمی‌کنند) است.

شیخ الاسلام ابن تیمیه ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

«و نفرمود که لا یرقون (رُقیه نمی‌کنند) اگر چه در برخی از طرق مسلم چنین آمده اما این اشتباه است زیرا پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ بر خودشان و دیگران رُقیه خواندند، اما درخواست نکردند که کسی بر ایشان بخواند زیرا مُستَرقی کسی است که از دیگری درخواست دعا کند به خلاف راقی زیرا او دعا می‌کند [نه درخواست دعا]» (اقتضاء الصراط المستقیم: ۴۴۸).

ایشان ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

«تفاوت میان راقی و مُستَرقی این است که مسترقی خواهان رقیه است و با قلب خود به غیر الله نظر دارد، اما راقی نیکوکار است و به دیگران سود می‌رساند» (المستدرك على مجموع فتاوى ابن تيمية: ۱/ ۱۸).

بر این اساس، یکی از صفات این هفتاد هزار تن این است که آنان از کسی نمی‌خواهند برایشان رقیه بخواند، زیرا معنای لا یَستَرقون این است که از دیگری خواهان رقیه نمی‌شوند، اما اگر انسان بر خودش رقیه بخواند یا بر دیگری رقیه بخواند این کار کراهتی ندارد.

ثانیا:

اما شنیدن رقیه از روی نوار یا گوشی یا دیگر دستگاه‌ها، آن‌طور که به نظر ما می‌آید از باب درخواست رُقیه نیست.

شنیدن رُقیه به این شکل ان شاءالله سودمند است و بسیاری از آن سود برده‌اند، هر چند بهتر آن است که انسان خودش بر خودش قرآن بخواند یا دیگری بر او بخواند.

شیخ ابن باز ـ رحمه الله ـ فتوا داده‌اند که خوانده شدن قرآن از طریق رادیو به طرد شیطان از خانه خواهد انجامید. (مجموع فتاوی الشیخ ابن باز: ۲۴/ ۴۱۳).

والله اعلم